

Sygn. akt II UK 228/18

POSTANOWIENIE

Dnia 12 czerwca 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jolanta Frańczak

w sprawie z wniosku J.Ł.
przeciwko Prezesowi Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego Placówka
Terenowa w R.
o wysokość świadczenia,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w dniu 12 czerwca 2019 r.,
skargi kasacyjnej wnioskodawcy od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...]
z dnia 28 grudnia 2017 r., sygn. akt III AUa [...],

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w [...] wyrokiem z dnia 28 grudnia 2017 r. oddalił apelację wnioskodawcy J.Ł. od wyroku Sądu Okręgowego w P. z dnia 28 czerwca 2016 r., oddalającego odwołania od dwóch decyzji Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego - z dnia 3 stycznia 2013 r., przyznającej wnioskodawcy prawo do emerytury rolniczej od dnia 4 grudnia 2012 r. oraz - z dnia 6 lipca 2015 r., odmawiającej wnioskodawcy ponownego doliczenia do części składkowej emerytury rolniczej okresu prowadzenia działalności rolniczej (działów specjalnych produkcji rolnej) od dnia 1 lipca 1977 r. do dnia 30 czerwca 1982 r.

Sąd Apelacyjny podzielił stanowisko Sądu pierwszej instancji, że podanie w decyzji z dnia 3 stycznia 2013 r., przyznającej wnioskodawcy prawo do emerytury,

niepełnego adresu („N...” 121” zamiast „N...” Wielki 121”) nie naruszyło ważności tej decyzji bowiem wnioskodawca nabył prawo do emerytury, zgłosił organowi rentowemu wskazanie w decyzji niepełnego adresu i w związku z tym następne decyzje były już przesyłane na właściwy adres, w tym decyzja z dnia 28 stycznia 2013 r. ustalająca ostateczną wysokość emerytury rolniczej. Z powodu niepobierania przez wnioskodawcę należnego świadczenia organ rentowy decyzją z dnia 4 listopada 2013 r., wydaną na podstawie art. 52 ust. 2 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (obecnie jednolity tekst: Dz.U. z 2019 r., poz. 299 ze zm.) oraz art. 134 ust. 1 i art. 135 ust. 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (obecnie jednolity tekst: Dz.U. z 2018 r., poz. 1270 ze zm.), wstrzymał od dnia 1 listopada 2013 r. wypłatę tego świadczenia uznając, iż nie może być doręczone z przyczyn niezależnych od organu. Natomiast okres od dnia 1 lipca 1977 r. do dnia 30 czerwca 1982 r. został już uwzględniony przy ustalaniu części składkowej emerytury rolniczej wnioskodawcy, zarówno w decyzji z dnia 3 stycznia 2013 r., jak i w decyzji z dnia 28 stycznia 2013 r., ustalającej jej ostateczną wysokość (wysłanej na prawidłowy adres), dlatego nie było podstaw do jego ponownego doliczenia.

Skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego złożył wnioskodawca, wnosząc o uchylenie zaskarżonego wyroku, przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania i orzeczenia o kosztach postępowania kasacyjnego.

Skargę kasacyjną oparto na obu podstawach z art. 398³ § 1 k.p.c., zarzucając zaskarżonemu wyrokowi naruszenie: 1) „art. 34, 38 i 40 ustawy z dnia 27 października 1977 r. o zaopatrzeniu społecznym rolników i ich rodzin, ustawy z dnia 14 grudnia 1982 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników indywidualnych i ich rodzin, ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. - art. 25 ust. 1 o ubezpieczeniu społecznym rolników zaopatrzeniu emerytalnym o systemie ubezpieczeń społecznych, a także ustawy o prawie pocztowym” art. 26, przez niewłaściwe zastosowanie i przyjęcie, że błąd pisarski w zakresie adresu nie stanął na przeszkodzie w prawidłowym doręczeniu decyzji emerytalnej skarżącemu; 2) art. 382 k.p.c., przez pominięcie materiału dowodowego zebranego przed Sądem pierwszej instancji tj. pisma skarżącego z dnia 20 stycznia 2014 r. stanowiącego zażalenie na utrudnianie odbioru należnej mu emerytury oraz pisma Centrali Kasy

Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego Biuro Świadczeń w W. z dnia 6 marca 2014 r.

We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący powołał się na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego, a mianowicie „czy merytoryczna decyzja organu KRUS zawierająca nieprawidłowy adres rolnika jest wiążąca dla adresata w zakresie praw i obowiązków, tj. ustalenia podstawy i wysokości emerytury oraz wynikających z niej uprawnień do świadczenia zdrowotnego?”

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Stosownie do art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne (pkt 1), istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów (pkt 2), zachodzi nieważność postępowania (pkt 3) lub skarga jest oczywiście uzasadniona (pkt 4). Wypada również dodać, że zgodnie z art. 398⁴ § 2 k.p.c., określającym wymogi formalne skargi kasacyjnej, skarga kasacyjna powinna zawierać wniosek o przyjęcie do rozpoznania i jego uzasadnienie. Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powinien zatem wskazywać, że zachodzi przynajmniej jedna z okoliczności wymienionych w powołanym wcześniej art. 398⁹ § 1 k.p.c., a jego uzasadnienie powinno zawierać argumenty świadczące o tym, że rzeczywiście, biorąc pod uwagę sformułowane w ustawie kryteria, istnieje potrzeba rozpoznania skargi przez Sąd Najwyższy. Skarga kasacyjna nie jest bowiem (kolejnym) środkiem zaskarżenia przysługującym od każdego rozstrzygnięcia sądu drugiej instancji kończącego postępowanie w sprawie, z uwagi na przeważający w jej charakterze element interesu publicznego. Służy ona kontroli prawidłowości stosowania prawa, nie będąc instrumentem weryfikacji trafności ustaleń faktycznych stanowiących podstawę zaskarżonego orzeczenia.

W rozpoznawanej sprawie wniosek o przyjęcie do rozpoznania skargi kasacyjnej został oparty na przesłance występowania w sprawie istotnego zagadnienia prawnego (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.).

Stosownie do utrwalonego orzecznictwa, powołując się na przesłankę występowania w sprawie istotnego zagadnienia prawnego w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c., skarżący powinien mieć na uwadze, że wskazanie zagadnienia prawnego uzasadniającego wniosek o rozpoznanie skargi kasacyjnej powinno zatem nastąpić przez określenie przepisów prawa, w związku z którymi zostało sformułowane i wskazaniu argumentów, które prowadzą do rozbieżnych ocen. Dopiero bowiem wówczas Sąd Najwyższy ma podstawę do oceny, czy przedstawione zagadnienie jest rzeczywiście zagadnieniem „prawnym” oraz czy jest to zagadnienie „istotne” (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002 nr 1, poz. 11; z dnia 13 sierpnia 2002 r., I PKN 649/01, OSNP 2004 nr 9, poz. 158; z dnia 14 lutego 2003 r., I PK 306/02, Wokanda 2004 nr 7-8, poz. 51; z dnia 10 stycznia 2012 r., I UK 305/11, LEX nr 1215784; z dnia 23 marca 2012 r., II PK 284/11, LEX nr 1214575; z dnia 10 września 2014 r., I CSK 729/13, LEX nr 1532950; z dnia 2 grudnia 2014 r., II CSK 376/14, LEX nr 1622307; z dnia 14 kwietnia 2015 r., II PK 217/14, LEX nr 678073; z dnia 28 października 2015 r., I PK 17/15, LEX nr 2021940; z dnia 14 stycznia 2016 r., II CSK 382/15, LEX nr 2090999). Ponadto przez istotne zagadnienie prawne, o którym mowa w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c., należy rozumieć problem o charakterze prawnym, powstały na tle konkretnego przepisu prawa, mający charakter rzeczywisty w tym znaczeniu, że jego rozwiązanie stwarza realne i poważne trudności. Problem ten musi mieć jednocześnie charakter uniwersalny, przez co należy rozumieć, że jego rozwiązanie powinno służyć rozstrzygnięciu innych podobnych spraw. Jednocześnie obowiązkiem skarżącego jest wywiedzenie i uzasadnienie występującego w sprawie problemu w sposób zbliżony do tego, jaki przewidziany jest przy przedstawianiu zagadnienia prawnego przez sąd odwoławczy na podstawie art. 390 k.p.c. (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 9 maja 2006 r., V CSK 75/06, LEX nr 1102817). Sformułowanie zagadnienia powinno zatem odwoływać się w sposób generalny i abstrakcyjny do treści przepisu, który nie podlega jednoznacznej wykładni, a którego wyjaśnienie przez Sąd Najwyższy przyczyni się do rozwoju jurysprudencji i prawa pozytywnego. Rolą Sądu Najwyższego, jako najwyższego organu sądowego w Rzeczypospolitej Polskiej, nie jest bowiem działanie w interesie indywidualnym, lecz powszechnym,

poprzez ochronę obowiązującego porządku prawnego przed dowolnością orzekania i ujednolicanie praktyki stosowania prawa pozytywnego. Nie każde więc orzeczenie, nawet błędnie wydane, zasługuje na kontrolę w postępowaniu kasacyjnym (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 4 lutego 2000 r., II CZ 178/99, OSNC 2000 nr 7-8, poz. 147, z dnia 18 marca 2004 r., I PK 620/03, LEX nr 513011, z dnia 8 lipca 2004 r., II PK 71/04, LEX nr 375715 i z dnia 16 kwietnia 2008 r., I CZ 11/08, LEX nr 393883). Nie spełnia określonego w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. wymagania sformułowanie istotnego zagadnienia prawnego w sposób ogólny i nieprecyzyjny, a zwłaszcza ograniczenie się do samego postawienia pytania, bez odniesienia się do problemów interpretacyjnych przepisów (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 25 lutego 2008 r., I UK 332/07, LEX nr 452451 i z dnia 21 maja 2008 r., I UK 11/08, LEX nr 491538).

Tymczasem przedstawione w skardze „zagadnienie prawne” nie wskazuje żadnych konkretnych przepisów prawa, w związku z którymi zostało ono sformułowane ani argumentów, które prowadzą do rozbieżnych ocen. Nie jest rolą Sądu Najwyższego zastępowanie wnoszącego skargę w prawidłowym jej redagowaniu. Stąd przedstawiony w skardze problem należało uznać za pozór przesłanki przedsądu, o której mowa w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.

Tylko dla porządku należy przypomnieć, że w rozpoznawanej sprawie Sady obu instancji miarodajnie ustaliły, że wadliwe zaadresowanie decyzji z dnia 3 stycznia 2013 r., przyznającej skarżącemu prawo do emerytury, nie stanęło na przeszkodzie w prawidłowym jej doręczeniu, gdyż po interwencji skarżącego, jego adres został uzupełniony tak, że kolejne decyzje wydawane w sprawie, jak też należne mu świadczenie emerytalne, były przesyłane na właściwy adres: „N... Wielki 121, [...] W...”. Natomiast do wstrzymania wypłaty przyznanego skarżącemu świadczenia emerytalnego doszło z uwagi na uporczywą odmowę jego odbioru (wielokrotnie wysyłane świadczenia wracały do nadawcy z adnotacją doręczyciela „adresat odmówił przyjęcia” bez podania przyczyn odmowy).

Z powyższych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

